

ERDÉLYI GAZDA

AZ
ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG

(Hirdője: Kolozsvár, Petőfi-utca 7. szám, földszint. Telefon: 158. szám. Levélcím: »Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Petőfi-u. 7. sz.« Sürgönycím: »Erdélyi Gazda, Kolozsvár.«)

Célja: Az erdélyrészi gazdaközönség támogatása minden beszerzési és eladási ügylet alkalmával, evégből:

Elvállal gazdáktól jövő megbízásokat minden mezőgazdasági termék, állat stb. eladására, valamint bármely mezőgazdasági gép, anyag, vagy szükséglet beszerzésére.

Nagy súlyt helyez arra, hogy a gazdaközönséget a legjobb minőségű vetőmagokkal ellássa.

Birtokeladás és vétel, jelzálog, biztosítás és más, birtokosokat érdeklő ügyletekben, tájékozóul, közvetítőül, esetleg megbízottként működik.

Gazdákkal szemben eljárásaiért és ténykedéseiért, munkadíjat fel nem számít

A társaság gazda-feleinek minden megbízás, vagy ügylet alkalmából a legmagasabb kedvezményeket nyújtja.

Levélbeli, sürgönyi, telefon, vagy személyes tudakozódásra a társaság azonnal díjmentes kimerítő választ és felvilágosítást ad.

Tiszta jövedelméből az Erdélyi Gazdasági Egyletnek és az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesületnek, azok nyugdíjalapjai javára 5-5%-ot ad.

Ezen intézménnyel kapcsolatban fennáll és ugyanott mindenkor megtekinthető az

ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
ÁLLANDÓ GAZDASÁGI GÉPKIÁLLITÁSA,

(mintaraktár)

melynek keretében a legelsőrangú hazai szolid gyárak összes készítményei állhatók.

576

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvénytársaság

LEOBERSDORF. BUDAPEST. RATIBOR.

Városi üzlet Budapest, Ferencziek tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiörlés- és simára őrléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és

egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat-, zsákfelvonókat-, detacheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Elektromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

(969.)

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 nagy díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve.

KWIZDA féle Korneuburgi marha táppor

Étrend szor lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb istállóban használatban van étvágy — hiány s rossz emésztésnél, a tej javítására és a tehének tejelőképességének fokozására, csontörésknél. — 1/4 doboz ára 1 korona 40 fillér, 1/2 doboz 70 fillér. Csak a fenti védjeggyel valódi. Kapható minden gyógyszerertárban és gyógyszerkereskedésben. Főraktár: Kwizda Ferencz János, es. és kir. osztr.-magyar, román királyi és bolgár lejedelmi udvari szállító, kerületi gyógyszerész, Korneuburg, Bécs mellett.

932. I.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10.

836

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

Alakult 1900. erkölcsi támogatásával. Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400.000— K
Alapítványok	1268.080— K
Tartalékok	111.053-60 K

Összesen 1,779.133-60 K.

Első évi felesleg 90.349— K.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést nyerne.

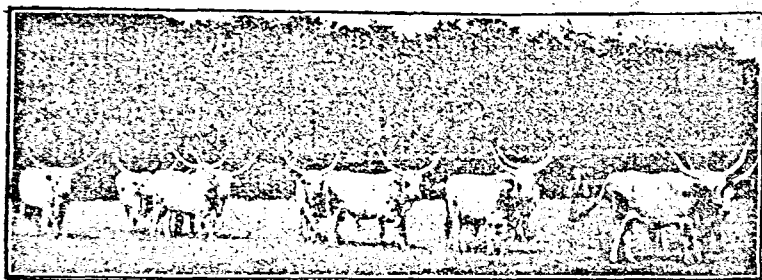
Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványon és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál

az igazgatóság.

847—902. szám.

Gulyabeli szarvasmarha árverési hirdetés.

A kolozs-tordai m. kir. állami ménészgazdaság tisztavérű magyar erdélyi fajta tenyésztéséből származó **8 darab** kisorolt illetve számfelüli különböző koru tehén, **5 darab** három éves, **7 darab** két éves és **7 darab** éves üsző Tordán az állami gazdaság majorjában folyó évi január hó 28-án délelőtt fél 10 órakor kezdődő nyilvános szóbeli árverés útján készpénz fizetés ellenében eladásra bocsájtatik.

Ezen árverésre az érdeklődők Kolozsvár f. l. a reggel 6 óra 11 perczkor induló 592. számú gyorsronattal, Tövis-Kocsárd felül az 505. számú személyvonat al Gyéresen át reggel 7 óra 55 perczkor érkezhetnek Tordára.

Az állatok pontos leírása a kolozs-tordai m. kir. ménészgazdaság intézősege által (Kolozspusztá utolsó posta Kolozs, távirda állomás Kolozs-Kara) az érdeklődőknek megküldetik.

M. kir. földmívelésügyi Miniszter.

Hirdetményt.

500 holdas tagosított birtokomra és 7 hold amerikai szőlőm beojtására keresek egy vinczellér iskolát végzett családos egyént, ki román nyelven is beszél és a gazdaság vezetésében is megfelelő gyakorlati képzettséggel bír.

Évi fizetés készpénz és terményekben 600 korona értékig, lakás és fűtés.

Iskolai képzettség és eddigi alkalmazását igazoló bizonyítvánnyal felszerelt kérvények küldendők:

Száva Károly

földbirtokoshoz, Mező-Szengyel, Torda-Aranyos vármegye. (972.)

Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank erdélyrészi fiókosztálya

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 29. sz. (Bárfy-palota.)

== Foglalkozik minden bankszakmába vágó műveletekkel: ==
Elfogad betéteket takarékkönyvecskékre vagy folyó-számlára (Giro-conto)

Leszámitol

váltókat, sorsolt értékpapirokat, nyereseményeket.

== Kölcsönt nyújt értékpapirokra ==

Folyószámla-hitelt engedélyez értékpapir fedezet mellett, mint denkor a pénzpiac viszonyaihoz alkalmazott előnyös kamatot számítva.

Törlesztéses jelzalog kölcsönöket ad: földbirtokra és bérházakra.

Az intézet különös súlyt fektet a következő üzletágakra: külföldi utalványok (Cheques) eladása és vétele
Értékpapírok, érczpenzék és külföldi pénznemek vétele és eladása a budapesti tőzsde napi jegyzései szerint.

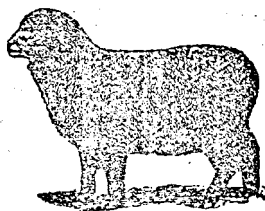
Tőssdei megbízások kivitele. Szelvények díjmentes beváltása.

A magy. kir. szab. osztályorsjáték föelárusító helye.

Sorsjegyek ingyen utánnézetnek.

Örzési letétek részére nagy kötséggel épített páncezelszobáját és az abban elhelyezett magánpénztárait, (Safe deposits) a közönség figyelmébe ajánlván, annak megtekintésére tisztelettel meghívja az érdeklődőket.

Üzleti órák 1/9—12-ig, délután 3—5-ig.

16 métermázsa

raczka

gyapju

jutányosan

eladó.

Czim a kiadóban.

(1002.)

Eladó tenyészkoça.

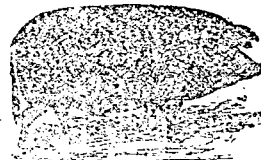
2 drb.

Czim G. G. alatt a

kiadóban.

Poland Kina

(1001)

Röck István, Budapest

gőzgép- gőzkazángyár, vas- és ércöntöde.

KÉSZIT

GŐZGÉPEKET: fekvőket és állókat minden nagyságban, magasnyomású, compound- és triplexpanziós elrendeléssel; mint különlegességet szab. Röck féle szelepes vezényművel és gyorsanjáró gőzgépeket dynamogépek hajtására; hajógépeket.

LOKOMOBILOKAT: kihúzható forr- és fűtőcsöves kazánal.

GŐZKAZÁNOKAT: forralós-, sima- és hullámlemezű fűtőcsövekkel; mint különlegességet: szabadalmazott Bánó-féle biztonsági vízcsöves kazánokat.

SZIVATTYUGÉPEKET: Worthington és más rendszerek.

VIZMŰTELEPEKET és csatornázásokat.

GŐZMALOM berendezéseket a legújabb kivitelben.

TÉGLAGYÁRI BERENDEZÉSEKET.

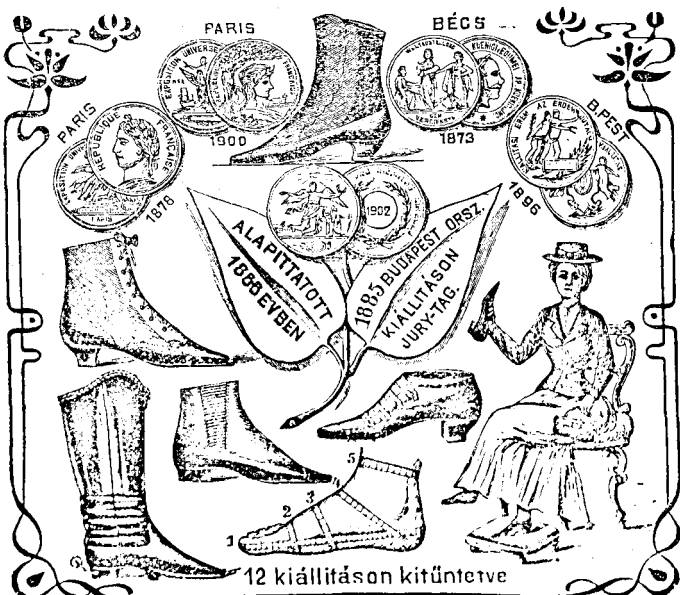
TELJES HŰTŐTELEPEKET ÉS JÉGGYÁRAKAT szabadalm. ammoniak rendszer szerint

OLAJMALMI és olajgyártási berendezéseket.

HYDRAULIKUS SAJTÓKAT különböző célokra.

(960.)

Matutsek József férfi- női- és gyermek-cipész-üzlete Kolozsvárt, Főtéri Status-palota, Szentegyház-ntca 3. sz.

Ajánlja dúsán berendezett

cipőraktárát.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR : 1 EVRE 12 KOR., 1/2 EVRE 6 KOR.,
1/4 EVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDATISZTI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Kérjük az előfizetési dijak beküldését.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A kolozsi ménes ügye.	13
Miképp kezeljük és hozzuk helyre régebb és elhanyagolt gyümölcsöseinket? <i>Eiössy Imre.</i>	14
Egerek és patkányok irtása. <i>Krenedits Ödön.</i>	15
Miért nem ad a lóhere első virágzása alkalmával magot? (*).	16
Kisebb szakközlemények.	16
Irodalmi szemle <i>Jaskó Géza.</i>	17
Kormányintézkedések.	17
Vegyes közlemények	18
Erdélyi piaciár- és terméstudósítások. 19	
Hírdetések	

A kolozsi ménes ügye.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet múlt évi december 19-i ülésének határozatából a következő, lótenyésztésünkre nagyjelentőségű fölterjesztést intézte a földmivelésügyi miniszterhez:

„Nagyméltóságú Minister Úr,
Kegyelmes Uram!

Állattenyésztési szakosztályunk — miután annak több tagja megtekintette a kolozsi állami ménest, ismerve Nagyméltóságodnak kegyes jóindulatát a hazai mezőgazdaság minden ága iránt s így a lótenyésztés iránt is, és ismerve azon kiváló alap gondolatot, mely Nagyméltóságodat a kolozsi állami ménes alapítása és szervezésekor vezette — következő kéréseinek Nagyméltóságod elé való terjesztésére kérte fel egyletünk igazgató-választmányát:

1. A kolozsi félvér ménes alapításakor Nagyméltóságodat azon cél vezette, hogy összegyűjtve a disponibilis, valóban erdélyi jellegű kancaanyagot, egy állami ménes alakítása által ezen erdélyi jellegű szívós lófajta fentartassék. Az Erdélyi Gazdasági Egylet örömmel üdvözölte Nagyméltóságodnak ezen főfontosságú alkotását, mert az állam hatalmas anyagi erejénél fogva az erdélyi ló okszerű nevelésére és továbbfejlesztésére kiválóan képes, mint hogy az állami tenyésztés, a magán tenyésztésektől eltérőleg: nem a közvetlen jevedelmezőségre kell tekinten, hanem az alkalmas fajta tiszta fentartására, a tenyésztési irány közgazdasági kihatására és általánosabb érvényesítésére törekedhetik. Az E. G. E., bizonyára Nagyméltóságod intencióinak megfelelőleg, a kolozsi ménes alapításának célját eleve úgy fogta fel, hogy ezen ménes az erdélyi jellegű, szívósságáról és kiválóan általános használhatóságáról ismeretes ló tenyésztésének mintegy központja legyen és melynek keretéből, az ottan összegyűjtött és tovább fejlesztett lótipus propagálása útján az újabban talán nagyon is különböző és részben okszerűtlen népies tenyésztések az erdélyi jelleg fentartására tereltessenek.

Midőn tehát a kolozsi állami ménest úgy tekintjük, mint az erdélyi lófajta fen-

tartásának letéteményesét, a melyből származó ménes az egész országgrész lónevelésének irányát hivatottak megszabni, még pedig oly értelemben, mely mostoha égaljunksnak és nehéz terepviszonyainknak megfelel, meglepetésünkre szolgált az, hogy a kishéri félvér ménesből kancák hoztattak Kolozsra tenyésztési célból. Ezen kancák igen szépek, magas vérből származnak és tetszetős külsejűek, de éppen mivel ilyen nemesek, nem szűkölködnek azon hátrányokban sem, melyek az ily nemességű majdnem túlfinom félvéreknak sajátosságuk, mely hátrányok a Királyhágón túl talán elenyészőek lehetnek, de melyek ezen kancákat az erdélyi tenyésztési célokra kevésbé alkalmasokká teszik. A kishéri kancák egy részének idetelepítése már azért sem javasolható, minthogy azok az egész tenyésztést jellegéből kivetkettetnék és azon egyöntetűséget, mely ezen nevelés célja kell, hogy legyen és melyet a fiatal évjáratokban örömmel konstatáltunk, kérdéssé, sőt lehetetlenné teszik.

Az E. G. E. azon reményének ad kifejezést, hogy Nagyméltóságod kishéri kancák további áttelepítését Kolozsra ezután engedélyezni nem fogja.

2. Való az, hogy az alapításkor bevásárolt kanca-állomány selejtezések által az eredeti létszám alá süllyed. Ezen selejtezések szükségesek és hasznosak voltak.

Ismeretes tény az, hogy teljesen megfelelő anyakancákat egyszerre elegendő mennyiségben felette nehéz beszerezni, minden tenyésztő alkalmas kancáitól nem szívesen válván meg; épp ezért az E. G. E. ezen eredeti bevásárlást mint helyes kérdést tekinti s igen óhajtandónak tartja, hogy a kancalétszám utólagos bevásárlás által kiegészítettessék. Az E. G. E. ezen kiegészítést nem többé tömeges bevásárlás útján, hanem koronként egyes alkalmas egyedek megvétele útján képzeli megvalósíthatónak.

Igy a Nagyméltóságod által kegyesen fenntartott zsuki „Erdély-dij-“nél Nagyméltóságod igen bölcsen méltóztatott elrendelni, hogy annak győztesei nyilvánosan elárvereztessenek. Ezen intézkedésnek bizonyára az a célja, hogy módot nyújtson kipróbált tenyészanyag bevásárlására.

Lóher- és lucerna-

magvakért a

legmagasabb árakat

fizeti

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN,

VII., Rottenbiller-utca 33. szám.

VI., Andrássy-út 23. szám.

Nagy minták a mennyiség megjelenésével a fenti céghez küldendők.

Teljes áron vásárol **LUCZERNA, LÓHERE** és mindennemű

TAKARMÁNY MAGVAKAT

532 I.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-utca 31-ik szám.

Szállít, illetőleg berendez tejgazdasági és takarmánykészítő gépeket, tej és takarmánykamrákat, világítási és szivattyutelepeket.

Legelőnyösebb fejtételek mellett értékesít mindennemű

GABONAFÉLÉT, SZESZT, és szállít **ERŐTAKARMÁNYOKAT**

Legajánlatosabb forrás mindennemű gazdasági anyag és eszköz beszerzésére.

Alapsza blyalt és árjegyzékét kívánatra azonnal megküldi.

Méltányos és helyes volna, ha ezen intézkedés előnye első sorban az állami tenyésztésre háramlana, oly módon, hogy a kincstár javára ezen versenynél elővételi jog biztosíthatnák, melynek gyakorlása által a kolozsi ménés számára elsőrendű kancák volnának beszerezhetőek.

3. Még egy beszerzési módot bátorítunk Nagyméltóságodnak jóakaró figyelmébe ajánlani. A bilaki cs. és kir. csikótelep számára évenként nagymennyiségű 3 éves csikók vétetnek meg, melyek részben a legjobb ménesektől kerülnek ki és melyek 4 éves korukban mint tisztí lovak kerülnek az ezredhez. Ezen csikók között nagymennyiségű kancacsikók is vásároltatnak, melyek hosszú éveken át a hadsereg lóállományában szolgálnak s csak akkor kerülnek vissza a nagyközönség kezeibe, midőn tenyésztésre nem alkalmasok többé. Ilyen módon ez ország rész tenyészanyagának egy értékes hányada megy a nemzeti tenyésztésre nézve veszendőbe, mert bár a lótenyésztők kipróbált anyakancáiktól nem szívesen válnak meg, a fiatal kancacsikókat, melyek között kiváló egyedek is vannak, nem igen tartják vissza. Az előrebocsátottakra való tekintettel azon javaslattal lépünk Nagyméltóságod elé, méltóztatnék a nagyméltóságú cs. és kir. hadügyminiszteriummal oly egyezséget kötni, mely szerint a tisztí lovaknak használható kolozsi tenyésztésű herélt csikók Bilakon az oda bevásárolt ismeretes származású, tenyésztésre alkalmas kancacsikókkal évenként bizonyos korlátolt számban kicserélhetőek legyenek. Ezen intézkedés kivihetősége iránt nincsenek aggályaink, minthogy tudjuk, hogy a magas földművelésügyi miniszterium mezőhegyesi herélt csikókat jelenleg is ad át a cs. és kir. hadügyminiszterium csikótelepeinek, s már ezáltal is azzal elszámolási viszonyban áll. Minthogy a kolozsi herélt csikók és a bilaki kancacsikók egyenlő korban cseréltetnének ki, tehát az időközbeni tartás és takarmányozási kiadások sem fognak akadályt képezni.

Ezen kérésünk megvalósulása által kettős cél volna elérve, mert míg egyrészt a kolozsi kancalétszám aránylag kevés költséggel volna kielégészíthető, másrészt oly anyagot lehetne a nemzeti tenyésztésnek megmenteni, mely arra nézve teljesen veszendőbe ment volna.

4. Kívánatosnak tartanók továbbá, ha a kolozsi fiatal kancák a ménésbe való beállítatásuk és fedeztetésük előtt épp úgy kipróbáltatnának, mint ahogy az a bábolnai kisbéri fiatal kancákkal történik. Ez talán oly módon volna a kincstár lehető kevés megterhelésével kivihető, ha ezen

kancák kipróbálására Kisbére vitetnének, mi által még az is el volna érve, hogy az állami nevelések közötti viszonylatra nézve is felvilágosítás nyujtatnék.

Ezen intézkedés által természetszerűleg ki volna zárva az, hogy 3 éves fiatal kancák kifedeztessenek. Tekintettel azonban azon általán ismert körülményre, hogy az erdélyi ló 3 éves korában még koránt sincs teljesen kifejlődve, s a fedeztetés azt fejlődésében meggátolja, az E. G. E. 3 éves kancák fedeztetését általában károsnak, a ménés fejlődésére hátrányosnak tartja és arra kéri a kolozsi ménés érdekében Nagyméltóságodat, hogy a kolozsi kancák 4 éves koruk betöltése előtt ki ne fedeztessenek.

5. Tudatával vagyunk annak, hogy az 1., 2. és 3. pontokba foglalt alázatos kéréseink megvalósítása fokozott szolgálati ténykedést tesznek szükségessé, s különösen újabb kancák keszerzésénél, azon kiváló szakismereten kívül, mely a nagyméltóságú földm. miniszterium lótenyésztési osztályát jellemzi, a beszerzendő anyag származásának, tett szolgálatainak ismerete fontos körülmény. Hasznos volna továbbá az is, ha az esetenként felmerülő előnyös vásárlási alkalmakról a nagym. földm. miniszterium értesítenék, viszont, ha ezen megvételre ajánlható kancák szakértők által díjtalanul előzetesen megvizsgáltatnának, nehogy a miniszteri tisztviselők esetleg ok nélkül fásztassanak. Csak előnyére válna továbbá azon fontos közügynek, melyet az E. G. E. ezen alázatos felterjesztésénél szolgálni vél, ha a bilaki cs. és kir. csikótelepből átveendő kancacsikók kiválasztásánál a Nagym. Földm. miniszterium közegeinek felvilágosítására a tenyészviszonyok és származások ismeretével oly erdélyrészi lótenyésztők és szakértők szolgálatra lehetnének, kik az erdélyi ló természetét, fejlődési viszonyait, sőt specialiter a Kolozsra már beszerzett kancállomány családjait, származását, szolgálatait már ismerik. Ilyen lótenyésztők és szakértők felvilágosításai és praktikus tanácsai a kolozsi tenyészirány és párosításnál is csak előnyére lennének azon nemes célnak, mely Nagyméltóságod szeméi előtt lebegett, midőn Nagyméltóságod a kolozsi ménest alapította.

Az előre bocsátottakból kifolyólag alázatosan kérjük Nagyméltóságodat, méltóztatnék a kolozsi ménés számára egy ilyen consultatív jellegű, legalkalmasabban 5—6 tagból álló bizottságot kinevezni illetve szervezni, mely a miniszteri szakközegeknek a mondott irányban támaszul szolgáljon. Egyszersmind sietünk Nagyméltóságodat biztosítani arról, hogy lóte-

nyesztő köreinkben számosan vannak azok, kik ezen bizottságba való meghívásukat magas kitüntetésnek fogják tekinteni.

Midőn ezen alázatos kérésünket Nagyméltóságod elé terjesztjük, ki kell, hogy fejezzük örömünket a felett, hogy a kolozsi ménés állománya s különösen a fiatal évjáratok kitűnő állapotban és jelentékeny fejlődésben vannak, a mely körülmény egyrészt a klimatikus fekvés előnyösségéről, másrészt a magas ministerium szakközegeinek kiváló hozzáértéséről és dicséretes működéséről tesz fényes tanúságot.

Végül engedje meg Nagyméltóságod, hogy ezen alkalmat megragadva Nagyméltóságod iránt érzett mély hálánk és hű ragaszkodásunknak ezúttal is kifejezést adjunk és arra kérjük Nagyméltóságodat, hogy ország részünk gazdasági érdekeinek továbbra is azon valóban apai gondoskodást juttassa, melyet Nagyméltóságod részéről mindenkor, minden ügyben szerencsések vagyunk tapasztalhatni.

Kolozsvárt, 1903 január hó 4-én.

Miképp kezeljük és hozzuk helyre régiebb és elhanyagolt gyümölcsöseinket?

Régibb s tönkre jutott gyümölcsösök, valamint egyes fiatalabb rosszul ápolt gyümölcsfák csaknem mindenütt találhatók, az tehát a tulajdonképeni kérdés, vajjon az ilyen elhanyagolt egyes fák vagy gyümölcsös kertek, melyeknek termése tetemesen csökkent, helyre hozhatók e? s miképp kelthetők a fák új termékenységére?

Hogy ezen kérdésre határozott választ adhassunk, mindenekelőtt a gyümölcsös kert hanyatló állapotának okát kell kifürkészni, a mi csak beható vizsgálat után történhetik meg. A hanyatlás oka rejthetik először is a talajban, ha ez t. i. tápszegény, sovány és kimerült, vagy az altalaj mocsáros, avagy végre körteget tartalmaz, másrészt a rosszul megválasztott fajokban, melyek a talaj és égáji viszonyoknak meg nem felelnek, nem alkalmasak s a fajukat megérlelni nem képesek, vagy végre a talaj nedvességi foka természetellenesen hat a megválasztott fajokra. Ily esetekben az illető fajok újraoltásával segíthetünk a bajon, ugyanis a régi fajokat más új s a talaj- és éghajlati viszonyoknak megfelelő fajokkal kell helyettesítenünk vagy beoltanunk, feltéve, hogy fánk ezen műtét kivételéhez még elég fiatalok, ellenkező esetben ha t. i. az ágak oly erősek, hogy az ojtás rajtuk nem eszközölhető, e bajon csak a korona megifjítása, felújítása által segíthetünk, úgy, hogy a megvénült ágakat megcsonkítjuk s csak miután erőteljes új hajtások képződtek rajtuk, foganatosítható ezeken az újraoltás a reá következő évben. Ha azonban a célbavett megifjítás sikertelennek bizonyulna s nem képződnének erőteljes új hajtások, akkor az újraoltás sem vezetne célhoz s ez esetben tanácsosabb az egész fát eltávolítani.

De a fák tönkrejutásának oka sokszor magában a hiányos ápolásban és gondozásban

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás-király-tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Áruraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzsákok is kaphatók.

Ugyanott a

 The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

is rejthetik. abban t. i., hogy vagy észszerűtlenül neveltük fáinkat a laskolában, s ezért új helyeiken nem fejlődhetek kellőleg, vagy mélyen ültettük, avagy koronáikat természetellenesen, okszerűtlenül nyestük és később hiányosan ritkítottuk, vagy hogy az elhalt kéreg éppen nem, vagy ellenkezőleg éppen túlságos mérvben távolítottuk el, s a nagy ágak lefűrészelése alkalmával vagy erőszakosan (pl. viharok által) előidézett sebek bekenése elhanyagoltatott, minek folytán a fák korhadásnak indultak.

Másrészt a fák életereje az ismételt és túlságigazott termések következtében is kimerülhet, a minek azután meddőség, terméketlenség a természetes következménye. Régente általános volt az a nézet, mely téves fel fogásnak és tannak különben ma is akadnak alapostolai, hogy a fák üde természetének egyik főkélléke, miszerint lehetőleg soványtalajú faiskolákból szerezzük be fiatal gyümölcsfa-szükségletünket, azt tartván, hogy az ilyen talajon nevelt fák mindenütt jól tenyésznek tovább, a tapasztalat azonban rég meghazudtolta e tant és sok gyümölcsfatenyésztő, aki ezen az alapon indult, sajnosan s önnön kárán okulva győződhetett meg ennek ellenkezőjéről, mert az ilyen fák nem gyűjthettek magokba elég tartaléknedvet és táperőt arra, hogy az új talajhoz káros utókövetkezmények nélkül hozzá szokhassanak s rendszeren elszanak, sorvadásnak indulnak s csak a tüzelőanyagot szaporítják és újakkal kell pótoltatniok, a mikor már pénzünk és a gondozásukra fordított időnk kárba vészett, azért tehát a fák beszerzésénél különös tekintettel legyünk a jó, sűrű gyökérzetre és erőteljes fejlettségre, a mi sovány talajon nevelt fáknál soha sem lesz feltalálható. A mély ültetés következtében a legegészségesebb és legerőteljesebb fa is sinylődni fog és terméketlenné válik, a mit csak sekélyebb, azaz magosabb újraültetés, vagy ha ez esetleg kivételesen keresztülvihető, a fölösleges föld eltávolítása által lehet helyrehozni.

Az ujonnan ültetett lágymaggyümölcsfák, alma és körte koronáinak az első években elmulasztott visszanyesése nemcsak a korona hiányos képződését vonja maga után, hanem a fák koronái, illetve időelötti természetét, s ennek következtében legtöbbnyire szabályos és rendszeres kifejlődésük rovására későbbi terméketlenségüket is.

Az ágak hiányos vagy egészen elmulasztott ritkítása oka a fák időelötti elvénülésének és terméketlenségének, míg a helyesen és észszerűen ritkított fák, kivált ha e ritkítás ősszel (szeptember-októberben) végeztetik, ujjlag erőteljes hajtásokat hoznak. Ez a ritkítás a legcélszerűbb módja a fa- és gyümölcsképződés közötti helyes arány és egyensúly elérésére és fenntartására. Az olyan fa, melynek koronája tömve van gyümölcs-termő rügygyel és gyenge, erőtlen hajtásokkal, gondos ritkítás által új életre kelthető és erőteljes növéseinek egyensúlya az őszi ritkítás által hozható helyre.

A tökéletesen elhalt fakéreg el nem távolítása, amennyiben az a fára nézve nélkülözhető, minden esetben káros, a nélkülözhető elhalt kéregtől megtisztított fa egészen más, a szemnek is tetszetősebb külsőt mutat, mint az olyan, melyen a felrepedezett, elhalt kéregpikkelyek meghagyattak, mert ezek a különféle kártékony rovarok és férgek s ezek

petéinek menedékül szolgálnak, a kéreg lehancsolást azonban nem szabad tulhajtánunk, mert ennek túlságos és kíméletlen levakarása ismét fölötté káros és nem egy ízben a fák véppusztulását vonja maga után, minthogy ezáltal a fakéreg rostjai megsérülvén, elszáradnak, minek következtében a nedvkeringésben zavarok állanak be, t. i. a lefelé szivárgó nedv akadályozva van a fa tövére és gyökereire való hatásában (a rendes keringésben) minek folytán kénytelen a felsőrészekbe visszaszorulni, s egyszeri bővebb termést eredményezhet ugyan, de ezáltal a fa annyira kimerül, hogy okvetlenül el kell pusztulnia. A nagyobb sebek és sérülések be nem tapasztása a legkárosabb következményekkel bír a gyümölcsfákra nézve, pedig mily sokan mulasztják el e csekély fáradsággal járó kis munkát, minden régiebb vagy ujonnan keletkezett sebet legjobb kismennyiségű finom szitált homok, hamu vagy palaköliszttel sürített, fakátránnyal melegen ecsetsegélyvel bekenni s igen ajánlatos ezen bekenést a következő évben mindaddig ismételni, míg a seb tökéletesen be nem foradt. Igen bő időelőtti vagy, vagy többször egymásután ismétlődő termések felettébb gyengítik a gyümölcsfákat s könnyen terméketlenséget vonhatnak maguk után; ily esetekben csak a fák fenntebb említett megifjítása (erős visszanyesése) által hárihatjuk el a bajt. Nagyon sok bőtermő gyümölcs faj van, mint pl. az aranyförmair, a császár- és borizü körte (Izambert), a besztercei szilva, stb. melyeknél a gyakori visszanyesést nem szabad elmulasztanunk, mert különben a kék termékenységet, a szép és formás gyümölcsöt kockáztatnók. A kimerült gyümölcsösök, vagy egyes fák azonban mindenkor csak a talaj rendszeres javítása által hozhatók helyre és pedig az altalaj trágyázása által, mely célra legalkalmasabb az u. n. földfurók, ezekkel 35-40 centiméternyi mélységű lyukakat furunk a fa koronája alatt, ennek kiterjedése mentén különböző irányban s nem nagy távolságokban, ott, hol a fák hajszálgyökereit sejtjük, tehát körülbelül a korona terjedelmének mintegy kétharmadán belül. Trágyául legajánlatosabb a trágyalé, vagy pedig az ürgödrök hig leve, melyeknek csekély kálitartalmát valamelyes fa, hamu vagy csontliszt hozzákeverésével fokozhatjuk. A trágyázás kivételére, amennyiben a faképződést célozzuk elérni és elősegíteni, legkedvezőbb a november-március hó közötti időszak. Ha megifjítandó gyümölcsünk gyepes területen fekszik, legcélszerűbben akként cselekszünk, ha a fasorok közötti földterületet felásatjuk, vagy óvatosan, a gyökerek megsértése nélkül felszántjuk. Ezen területet néhány egymásután következő éven át gazdagon megtrágyázzuk, s azután nem sok táperőt felemészítő kapás növényvel elvetjük, hogy később ismét gyeppe átalakítva, fűmaggal vethessük be. Ha a fenntebb leirt talajjavítással egyidejűleg az elsoványodott, kimerült és megvénült gyümölcsfák koronáit is jól megritkítjuk, akkor ezen egyszerű eljárással pusztulásnak indult gyümölcsöseinket ismét tökéletesen megifjithatjuk és jókarba helyezhetjük.

Nem szabad elmulasztanunk azt sem, hogy gyümölcsfáink törzsét, vastagabb ágát tavasszal és kora ősszel bemeszeljük és pedig következőképpen készített keverékkel: kétrész oltottmész, egyrész szarvasmarha ürü-

lék, egyrész sárgaagyagföld, annyi vízzel felhigitandó, hogy az oly hig legyen, mint ahogy az épületek meszeléséhez készíteni szokás a meszet, sűrűnek azért nem szabad, hogy legyen, mivel száradás után meg fog repedezni, kergessé válik és le hull. A fák illetéknépp való bemeszelését kora tavasszal, a fagyok elmulása után kell eszközölni, ősszel pedig szeptember hó utolsó hetiben, de mindenkor napos időben. Ez azért szükséges, mivel ezáltal gyümölcsfáink törzsét az elmosódástól megvédjük és ezáltal a porozitáknak az oly kedvelt buvóhelyüket megsemmisítjük, tehát elejét vesszük az elősdiék elszaporodásának.

Dlóssy Imre.

Egerek és patkányok irtása.

A gazda ember tudja csak igazán, mily sok bajt és gondot okoz a házi egér és patkány. Kis háztartásokban egy jó macska képes tisztán tartani az egész házat az alkalmatlan vendégektől, ha csak valami szomszédos patkány vagy egérfészek lakói nem özönlik ei udvarát; de a gazdaságnál, hol csürök, istállók, ólak, trágya- és szemétdombok érik egy végben egymást, ott sem a macskák, sem a patkányirtó kutyák nem képesek eleget tenni már csak azért sem, mert annyi a patkány- és egérlük, hogy mindenkor elé nem jut egy-egy ör; sőt a rendes lyukakon kívül, különösen a patkányok annyiféle és oly képtelen rejtkehelye van, a melyhez, de legalább is a melybe, semmiféle macska vagy kutya nem jut.

Azért azonban mindenesetre nagyon üdvös az ily helyeken is macskák és kutyák tartása, mert ha nem is bírják valamennyi patkányt összefogni: azért számtalant elüldöznek folytonos éberségük által, mert nem szeretik a szakadatlan háborgatást.

Mindazonáltal alkalmaszunk kell ily esetekben más irtószert is, különösen ha látjuk, hogy cirmosaink és kutyáink bele fáradnak a folytonos hajszába; a mi gyakran meg szokott esni.

Az irtószerek közül legrégibb a foszfor- és arzenikumlabdac, a mely azonban mindkettő igen veszélyessé válhat más állatra is, sőt megesett, hogy a földön mázskáló kis gyermekek mérgezték meg magukat vele. Ezek tehát nem ajánlatosak, valamint kár költeni az egyéb fajta csodaszerekre is, a melyeket úton-útfélen hirdetnek, mert majdnem bizonyosak lehetünk fölöle, hogy egyik sem használ s ha még akad olyan, a melyik használ, akkor annak vegyelemzésénél bizonyosan ki fog tűnni, hogy oly mérget tartalmaz, amely más állatnak is, meg az embernek is árt s ott vagyunk vele, a hol a foszfor- és mirenylabdacokkal.

Sokkal inkább ajánlatos a patkány és egérintás céljaira két másik szer, a mely igaz, hogy nagyon kegyetlen; de utóvégre is célunknak, az irtásnak megfelel s így nem igen lehetünk válogatósak az eszközökben.

Az első szer a következő vegyületet tartalmazza: 100 rész száraz juhturó, illetve juh-sajt megszelenedő s hozzá 20 rész glicerint, 50 rész szénsavas báriumot éa 10 rész árpalisztet keverünk és az egészet téstává gyurjuk, apró pogácsákat készítünk belőlük s azokat buzaliszttal behintjük és a patkánylyukaknál több rakásban helyezük el, gondoskodván arról is, hogy minden rakás közelében

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi irodája: BUDAPESTEN, IV. ker., Bécsi-utca 5. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérdézősködések intézendők.

Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

viz legyen valamely alkalmas edényben, például cseréptányérban, a mely kissé besűpeshető a talajba, hogy az állatok kényelmesen hozzáférjenek.

Ha az ily pogácsából az állat jóllakott, akkor kiállhatatlan szomjúságot érez utána és nagyot iszik a vízből; ennek azonban a következménye nagyon szomorú, mert a mint a víz pogácsáinkkal összevegyüli: az állat menthetlenül felpukkad.

A második szer nagyon egyszerű és nem áll egyébből mint buzalisztból, a mely erősen meg van keverve gypszszel. E mellé is viz-edényt kell állítanunk, hogy az állat ihassék; mert ivás után biztosan elpusztul az által, hogy a gipsz gyomrában megkeményedik.

Ezen két utóbbi szer alkalmazása feltétlenül biztos, de megkívánja hogy akkor, a midőn alkalmazzuk, minden egyéb apróbb fajta háziállatot zárjunk ki az illető helyiségből, mert azok, ha nem is mérgezik meg magukat a szer élvezete által, de rajtuk is bekövetkezik a szomorú dolog éppen úgy, mint a patkányokon és egereken és a gipsz rájuk nézve is okvetlen halált hozó.

Van végre egy igen hathatós s annyiban is nagyon kitűnő szer, hogy annak alkalmazásakor nem kell kutyáinkat és macskáinkat féltetnünk, mert az csupán a rágcsálókra bír mérgező hatással, míg egyéb állatoknak egyrészt nem is kell, másrészt pedig csak akkor ártalmas neki, ha igen nagy mértékben élveszi.

Ezen szer a scilla maritima (tengeri hagyma), mely Európa déli tengereinek vidékén, a homokos partokon vadon tenyész s szép kék virágja kedvéért Olasz- és Spanyolországban gyakran dísznövényként is előfordul a kertekben.

Ez feltétlenül a legjobb patkánymérég, amely a görönyt is teljes biztossággal pusztítja. A tengeri hagyma egyszermint gyógyszer is (radix scillae) s ezért nálunk, törvény szerint, csak a gyógyszerárakban és nagyobb droguistakereskedésekben kapható s ára az utóbbiakban, kilogrammonként 55–60 fillér, azonban Németországban olcsóbb, de még sokkal olcsóbb Olasz-, Délfrancia- és Spanyolországban, ahol mint patkányirtószer, mindennapos használatnak örvend.

Kredits Ödön.

Miért nem ad a lóhere első virágzása alkalmával magot?

Ismeretes előttünk a tény, hogy termőmag egy virágból csak akkor keletkezik, ha annak kelyhében a porzók a bibét megtermékenyítik vagyis ha a porzózacskók felrepednek s az azokban levő finom virágpór a ragadós anyaggal bevont bibére hull s azon rajta tapad.

Ezt a megtermékenyítést a virágoknál rendszerint a szél végzi vagy pedig már a porzózacskók felrepedésekor szóródik úgy a virágpór, hogy az könnyen a bibéhez jut.

Vannak azonban növények, a melyeknél a bibe sokkal magasabban fekszik, mint a porzózacskók s az ilyeneknél igen nagy rázkódásra volna szükség, hogy a virágpór véletlenül a bikéig juthasson el; de még inkább ki van zárva ez a véletlen oly növényeknél, a melyeknek virágbibéit nem ugyanazon, hanem valamely szomszédos virág pora termékenyíti meg. Az ilyen virágoknál a megtermékenyítést a rovarok végzik akkor, a midőn

méz után kutatnak a virág kehelyben és szőrös lábacskaikra rátapad a virágpór s azt átviszik a szomszéd virág magasabban fekvő bibéjére s lábaikról a bibe ragadós anyagához hozzá fenve tisztítják azt le.

Hogy a lóhere az ily fajta növényekhez tartozik, arról bárki meggyőződést szerezhet, ha melegházban vagy melegágyban tenyészt néhány cserép lóherét s pontosan távol tartja onnan a rovarokat, különösen a méhféléket; mert így a lóhere egyetlenegy szem termőmagot sem fog hozni.

A vörös lóhere megtermékenyítését a poszméh végzi, a mely kicsiny testével befér a virág kelyhébe, míg más nagyobb fajta rovar vagy a közönséges méh nem éri el annak virágpórást s így nem is hordhatja szét.

Iekintetbe véve már most azon, mindenki előtt ismeretes körülményt, hogy a lóhere tavasszal oly korán hozza meg első virágát, a midőn a poszméhe még csak elvétve jelent meg: nagyon természetes, hogy a megtermékenyítés majdnem teljesen ki van zárva s az első virág nem hozhat magot.

Annál több magot hoz azonban a második és harmadik virágzás és pedig annál bővebb a magtermés, minél több a poszméh azon a vidéken.

De nemcsak a lóhere, hanem sok más szűk kelyhű virág megtermékenyítését végzi ez a kis méhfaj s azért nagy szerep jutott számára a növények életében és megérdemli, hogy minden tőlünk telhető védelemben részesítsük.

A természetben nincs fölösleges alkotás és legtöbbször nem az óriásoknak, hanem a parányi, apró, igénytelen lényeknek van oly nagy hivatásuk, hogy nélkülök a természet örök rendje egyes részeiben felbomlanék; azért becsüljük meg mindent annak értéke szerint és ha nem ismerjük az értékét, akkor tanulmányozzuk előbb s ne nyuljunk pajkos, okatlan gyermek módjára, pusztító kezekkel a legszebb és legszentebb alkotásokhoz csupán azért, mert azok velünk szemben tehetetlenek és nyegle hatalmaskodást gyakorolhatunk fölöttük, hogy zsarnoki viselkedésünket egy-egy pillanatra kielégítsük. (*.)

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

Kérdés. Tej hulladék állván rendelkezésemre, *hússertéseket* óhajtanék tenyészteni és föl hizlalni. Miután még nincsen gyakorlatom ebben, kérnék szíves tanácsot, hogy miként kell eljárnom és melyik fajta volna a legjobb erre a célra? D. F.

Felelet. — **Hússertések tenyésztése és hizlalása.** Kimerítő tanácsokat és útbaigazítást egy szaklap keretében csakis egyes kérdésekre lehet megadni. Méltóztassék megszerezni Dorner Bélának „*A sertés Magyarországból*” című művét (kapható szerzőnél Budapest, földmiv. miniszterium, ára 5 kor.) abból megtudhatja, hogy viszonyai között melyik sertésfajta volna a legjobb, hogyan kell tenyészteni, hizlalni és értékesíteni legelőnyösebben sertéseit. Kellő szakismeretek nélkül ne fogjon ilyen vállalathoz, mert tandíja drága lehet. D.

Kérdés. A mai drága tengeriárak miatt malacszaporulatomat elváltatás után hizla-

lónak óhajtanám eladni, anélkül, hogy azt feljavítanám. Kérek szíves tanácsot az értékesítés mikéntjére nézve. G.

Válasz. — **Malacok eladása.** Eddig az elváltatott malacokat följavítás nélkül nem lehetett eladni, mert a hizlaló csak sertésvészen átment és legalább is 60 kg. nehéz süldőket vásárolt. Ma azonban az élénk kereslet mellett hihetőleg akad reá így is vevő. Mint tudom *Steiner Soma* (Budapest, Akadémia-utca 6) ügynök *nagyobb malacfalkákat* is át vesz nagyhizlalók számára, lépjen vele összeköttetésbe. D.

+ **A gyümölcsfák rügyelnek és virágjainak megvédése a fagy ellen.** Erre nézve legbiztosabb mód az, ha a gyümölcsfák kivirulását tavasszal mindaddig hátráltatjuk, míg a dértől vagy fagytól már nincs mit tartani. A természet maga vezetett rá bennünket arra, hogy azok a fák fagnak el leginkább, a melyek elég könnyelműek az első csalóka tavaszi napsugárra bimbót, virágot fakasztani. A sietős mandula, barack, a mely előbb hoz virágot, mint levelet, mily könnyen elpusztul a tavaszi fagyoktól. Az almafa, a körte, a birs szintén nagyon érzékenyek, bár itt a virág később fejlődik és pedig a levéllel egyidejűleg. Bezzeg az óvatos szilvafát nem kell féltetnünk. Az kivárja, míg a fagyos szentek elmúltak; azért igen ritka eset, hogy szilvafa elfagyjon. Mi ugyanis az „elfagyás” alatt közönségesen csak azt szoktuk érteni, hogy ha a szemek (rügyek) és a virágok fagnak el. Tavasz felé már sohasem kell olyan nagy hidegtől tartanunk, mely a fának egyéb részeit pusztítaná el. Ilyenkor tehát már csak a rügyeket és a virágokat kell féltetnünk. Ezeknek korai kifejlődését a következő módon lehet megakadályozni. Február vagy március hóban, midőn a föld még fagyos, a fa tövére köröskörül meglehetősen vastagságban, mintegy 10–12 cm.nyi rétegben trágyát rakunk s azt hagyjuk ott mindaddig, míg a dértől vagy fagytól már többé tartanunk nem kell. Az így gondozott fák a rohamos tavaszi fejlődésben kissé visszamaradnak, míg többi társaik, a melyeknek tövében trágya nincs, már javában viritanak. A föld ugyanis a trágyaréteg alatt nem enged föl; a nedvkeringés tehát sokkal csekélyebb mérvben indul meg. Ha bekövetkezett azon időjárás, a midőn fagytól már nem kell féltetnünk, a trágyatakarót el lehet szedni, s a fák a nap melegeknek átengedni. Érdekes látni, hogy az ekként gondozott fa mily rohamosan igyekszik társait a fejlődésben utolérni. Ez nemsokára sikerül is neki; s a terméshozam 99 esetben szemmel láthatólag nagyobb lesz, még akkor is, ha a be nem takart, tehát korán kihajtott fák virágai és rügyei a fagytól keveset szenvedtek is. Ugyanezen cél elérhető úgy is, ha a téli kemény fagyos napok egyikén jeget rakunk a fa tövére s azt a korai elolvadás ellen megvédendő, szeméttel, trágyával vagy composztal betakarjuk, s annak idején, midőn veszélytől többé tartani nincs okunk, a fa tövéről eltakarjuk. Általános elv azonban az, hogy a gyümölcsöst nem szabad frissen vagy igen bőven trágyázni, főleg ott nem, a hol fiatal fák vannak. *Györy Elemér.*

+ **A burgonya télire való elrakása.** Ha nagyon sok esőzés volt a nyár folyamán, vagy nagy forróság után sok esőzés következett a burgonya érésekor: akkor termésünk

BUDAPEST,

V. Nádor-utca 2.

Fodor József butorgyáros

cs. és kir. udvari szállít
kárpitós és díszítő.

KOLOZSVÁR,

Szentegyház-utca 6.
(Status-palota.)

Kolozsvárt, Szentegyház-utcai raktáiraiban állandóan nagy választék saját műhelyemben készült izléses és szolid kivitelű ebédlő, hló, szalon, férfi és leány szoba berendezésekből, a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig.

Teljes lakásberendezések vállalata rajzok szerint is, szigorúan stílszerű kivitelben.

Leikkismeretes kiszolgálás.

Mérsékelt szabott árak.

922.

rendszerint foltos és nagy hajlandóságot mutat a rothadásra. Az ilyen termést jól meg kell válogatni gyermekek által s a hibás példányokat (foltosokat) mind külön rakni és minél előbb feletetni, a többi pedig napos időben jól szárítsuk ki és csak azután rakjuk el a pincébe, hol télen át ismét többször kell utána néznünk s a hibákat kiselejtezni. Minél hibásabb a burgonyatermés, annál vékonyabb rétegben kívánatos a kiterítése. Ha agyagos, kötött talajban termett a burgonya és esetleg szedésekor még esős időjárás is volt: sok sár ragad rá. Ezen a bajon sok gazda úgy segít, hogy a burgonyát vízben mossa meg; ami teljesen helytelen eljárás, mert biztos lehet felőle, hogy ennek következtében termése rothadni fog bármily száraz pincében vagy kamrában tartsa is azt. Még az esős időben szedett burgonyát is, beraktározása előtt napokon át kell forgatni és szárítani, nehogy megromoljék s ha napos idő nem jár, akkor a szárítást kamrákban kell eszközölni. A burgonyára tapadt agyag vagy sár úgy távolítandó el, hogy erősen kiszáritjuk és egyszer-kétszer megforgatjuk a termést, mert így a horzsolódás által a száraz sár lepereg róla. Burgonyát mosni csak közvetlen a felhasználás előtt szabad.

K. Ö.

+ **Nyelvüket kilógató lovak.** A ló legnemesebb állataink egyike s talán éppen azért, mint a legmagasabb tudomány embernek társai között, úgy neki az állatok között, van a legtöbb szeszélye. A szeszély pedig rendszerint félszeg dolog, a mely levon úgy az embernek, mint az állatnak általános értékéből, sőt némelykor a legszebb egyéniséget is elrútítja. Ilyen félszeg, rút szeszély némely lónál a nyelvnek örökös kilógatása, a mely a kimerültség bélyegét üti a legnemesebb és legtízesebb állatra is és egész külsejét lerontja. Eltekintve azonban a szépség-hibától, még veszélyessé is válhatik a lóra amennyiben fejének hirtelen való elrántása által vagy a rud felcsapása következtében úgy megütheti alsó állkapcsát, hogy elharapja nyelvét. Igen nyakran éppen azért lógatja ki nyelvét a ló, mert az meg van sérülve vagy a rud vagy a zabla által s a mint a sérülés fájdalma következtében, a begyógyulásáig folyton kilógatva tartotta, úgy meg is szokta azt. Akár szeszély, akár rossz szokás következménye legyen a dolog, nagyon könnyű rajta segíteni, amennyiben egy pléhlemezt vágnak ki, melynek oly alakja van, mint a nyelvnek a ló szájában (midőn nem dugja ki t. i.), a lemeznek külső végét le kell görbíteni s a legörbített részt zezzugosra vágjuk ki, míg a lemez másik. hátsó részét fecskefark alakúra úgy, hogy két végénél fogva a zablára csavarodjék. Így azután a lemez befűdi a nyelvet s zezzugával az alsó állkapocs fölött kiáll a szájából, úgy, hogy a ló amint nyelvét kidugja, megszurja azt s egy-két nap alatt letesz rossz szokásáról.

K. Ö.

IRODALMI SZEMLE.

Mailáth József gróf könyve. *Szociálpolitikai tanulmányok és beszédek* címen adta ki gróf Mailáth József összegyűjtve azokat a tanulmányait, felolvasásait és beszédeit, melyeket másfél évtized alatt irt és tartott s a melyek annak idején különféle szaklapokban és önálló füzetekben is megjelentek. A közzétett írói munkákban szerző a szociálmussal, a munkás és az agrár kérdésekkel s ezekkel kapcsolatban főleg a kisgazdák érdekeivel, különösen pedig a szövetkezetekkel foglalkozik.

E keretben szerzőnk egyrészt ama problémákat ismerteti, melyek a külföld nagy elméit és gondolkozóit már évtizedek óta foglalkoztatják, másrészt pedig azokat kapcsolatba hozza hazai viszonyainkkal s ezekre alkalmazza. Így, midőn egyik tanulmányában a szociálmussal multját, jelenét és jövőjét fejtegeti, az utána következő értekezés már a mi agrár szociálistáinkról szól, ismertetve az u. n. *Független szociálisták* működését a Bodroglóközben, mivei kapcsolatban több eddig ismeretlen adatot is hoz föl mezőgazdasági munkásaink mozgalmáról.

De nemcsak mezőgazdasági munkásaink, hanem parasztságunk és középbirtokosságunk ügyeivel s bajjaival is foglalkozik szerzőnk könyvében, s ama munkái közt főleg fontosak a kivándorlásról tartott felolvasásai és beszédei, különösen pedig eredeti adatokkal vannak ellátva szövetkezeti tanulmányai, sőt mezőgazdasági hitelszövetkezeteink történetét csak az ő ide vonatkozó tanulmányából ismerhetjük meg teljesen.

Mindezek a kérdések erős magyar fajszeregettel vezérelve vonulnak végig az egyes tanulmányokon és beszédeken, valamint az egész könyvön s eme kérdésekben szerzőnk nemcsak beszél és ír, hanem cselekszik, agitál, vezet, tervez és alkot is, főleg a szövetkezeti téren. Bár szerzőnk mint az agrárius tábor egyik vezérfia ismeretes, mégsem mondható könyve egyoldalúnak, mert művében, bár sok igazságot mond, soha sem jön összeütközésbe sem más termelési tényezőkkel, sem felekezetekkel. A középosztály és társadalmi egyesülés című dolgozatában, mely egyike a legszebben megírottaknak, mezőgazdasági bajjai mellett iparunkkal és kereskedelmünkkel is foglalkozik, e három főtermelési ág együtvértartozásáról ír és tiltakozik ama rosszakarat ellen, mely ezeket ellentétben állóknak szeretné feltüntetni. A felekezeti jelleg ellen pedig a szociális kérdés és a falusi jólét emelése című munkájában emel szót.

A könyv közgazdasági irodalmunkban nyereségszámba megy és hozzá fog járulni a benne fektetett eszmék és elvek tisztázásához és terjesztéséhez. Ára 4 korona, kapható minden könyvkereskedésben.

A „Magyar Nemzet“, melynek főszerkesztője *Jókai Mór* a költőfejedelem és *Beksic* Gusztáv a legnagyobb magyar publicista, felelős szerkesztője *Adorján Sándor*, az új év alkalmából új előfizetést hirdet. A lapot felesleges újból olvasóink figyelmébe ajánlani. Politikai iránya mindenki előtt ismeretes: a szabadelvű eszmék lelkes zászlóvivője és e zászlót fenn lobogtatja hosszú évek óta. Vezetőcikkelyeit a főszerkesztőn kívül a legelső liberális publicisták írják. Összeköttetései révén politikai híreit mindig az első forrásból kapja s értesüléseivel megelőzi az összes fővárosi lapokat. Tárcarovatát, melyben *Jókai Mór* írja legújabb műveit, elsőrangú szépirodalmi írók gazdagítják, újdonság rovata gazdag és élénk; színházi rovatát *Keszler József* a külföldön is szaktekintélynek elismert kritikus vezeti. Külön levelezőket tart Bécsben, Berlinben, Párisban, Londonban s Európa többi fontosabb politikai központjában. Ezért távirati és telefonjelentései mindenkor gyorsak és megbízhatók. A Magyar Nemzet a fővárosban este jelenik meg s így vidéken megelőzve az összes fővárosi lapokat már korán reggel kapható. A Magyar Nemzet politikai napilap előfizetési ára 1/4 évre 6 kor., félévre 12 korona. Megrendelő cím: Magyar Nemzet kiadóhivatala Budapest, Kerepesi-út 14.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

A szőlővesszők adásvétele tárgyában *Darányi* miniszter a következő körrendeletet intézte a gazdasági érdekképviseleti szervezetekhez:

„A szőlővessző és szőlőoltvány termelésnek az idej rendkívüli kedvezőtlen időjárás következtében országszerte kedvezőtlen eredménye volt, s szakkörökben általános az a vélemény, hogy különösen oltványkészítésre még a látszólag kifogástalan minőségű szőlővesszők is, csak megfelelő válogatás mellett és különös óvatossággal lesznek használhatók. Erre való tekintettel megtettem a szükséges intézkedéseket arra nézve, hogy az állami telepeken mind a szőlővesszők, mind az oltványok válogatása a legnagyobb gondal foganatosítottassék, s a hol szükségesnek mutatkozik, halasztassék el a jövő tavaszra, hogy ekként az éretlen s oltványkészítésre, illetve tartós szőlőtőke nevelésére nem egészen alkalmas vesszők a téli fagy hatása alatt selejteződven, azok felhasználása, illetve forgalomba hozatala váljék lehetetlenné. Ennek következtében az állami telepek készlete, természetesen viszonylag nagyon mérsékelt lesz s a venni szándékozók annál nagyobb mértékben lesznek a magán termelők készleteinek megvételére utalva.

A magán termelők közül sokan még jobb években sincsenek abban a helyzetben, hogy kellő súlyt fektessenek az eladásra szánt sőt sok esetben a saját céljaikra felhasznált szőlővesszők és szőlőoltványoknak megfelelő gondal és szigorral való megválogatására. Nehogy az érdekelteket ennek következtében nagy csalódások érjék, figyelmeztetendők minden irányban, hogy mivel az idén mind a szőlővesszőknek, mind az oltványoknak viszonylag nagyon csekély százalékka lesz kifogástalan a válogatásra s főleg azok, a kik szőlővesszőket vagy szőlőoltványokat szereznek be, a megrendelt anyagok átvételére kiváló gondot és figyelmet fordítsanak.

Szakközvegeimet ehhez képest utasítottam, hogy működési körükben minél kiterjedtebb módon és minél hatékonyabban figyelmeztessék a szőlőbirtokosokat, szőlővessző és szőlőoltvány készleteiket, különösen az eladásra szánt mennyiségeket kellő gondal és lelkiismeretességgel akként válogassák meg, hogy az üzleti szokások szigorú alkalmazása esetén csalódások ne érjék és viszont azok, a kik szőlővesszőket, vagy oltványokat venni szándékoznak, az üzleti szokások alkalmazásának a megrendelés alkalmával való kikötése mellett az átvételnél megfelelő óvatossággal járjanak el, s abban az esetben, ha akár a válogatás módjára és mértékére, akár a minőség megállapítására nézve, akár a vevők, akár az eladók részéről véleményük, szaknácsaik, vagy közreműködésük kéretnek ki, legyenek minden tekintetben az érdekeltek támogatására.

Felhívom a Cimet, hogy a fennebbiekre a működése területén lakó szőlőbirtokosokat a saját hatáskörében szintén figyelmeztesse és minden lehető kövessen el arra nézve, hogy az éretlen és ekként oltványkészítésre, illetve tartós szőlőtőke nevelésére nem alkalmas szőlővesszők és szőlőoltványok a jelzett célokra ne használtassanak fel, különösen pedig adásvétel tárgyát ne képezzék.

Figyelmeztesse továbbá az érdekelteket szőlőbirtokosokat, hogy az állami telepeken termelt szőlővesszők és szőlőoltványok mennyisége a fennebbiekre való tekintettel csak a

==== **Ösmeri ön a legújabb „Kalmár“-rostákat** ====
Lóhere-mag és gabonatisztító gépeket?

==== Mindezek a gazda legjobb kiveskereső eszközei ====

Bővebb felvilágosítást ingyen és bérmentve ad **KALMÁR ZS. UTÓDA**, rostagyáros Hódmező-Vásárhelyen.

jövő tavaszon lesz ugyan véglegesen megálapítható, már most is kétségtelennek látszik azonban, hogy a készletek a beérkezett kérvények és vételajánlatok nagy mennyiségéhez képest az országszerte mutatkozó szükségletnek csak csekély részben való kielégítésére lesznek elegendők. Vagy reményeket ehhez képest kérvényeik, illetve vételajánlataik teljesítéséhez ne fűzzenek, s igyekezzenek szükségleteiket a viszonyokhoz képest mérsékelni, vagy kellő óvatosság mellett magán forrásoktól fedezni.

Budapesten, 1902. évi dec. hó 19 én.

Darányi.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések ezimú rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható. A hirdetési megrendelés minden számra legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

Lapunk XXXV. évfolyamának megindulásával fölkérjük mindazokat, a kik előfizetésüket nem újítták még meg, hogy az előfizetési díjat kiadóhivatalunkhoz küldjék be, nehogy a lap szétküldésénél fönnakadás álljon be.

Gazdatisztek nyugdíja.

— Egy levél. —

Abból az alkalomból, hogy az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület nyugdíjtervezetét közreadta. titkári hivatalához a következő lendületes, okos és meleg közvetlenséggel szóló levél érkezett:

„Igen tisztelt titkári Hivatal!

Végre valahára elérkezett az anyira várt idő és alkalom, a midőn és a mely által megnyílt előttünk is, a nemzet mostoha gyermekei előtt az út, melyen a legnagyobb takarékoság árán is, de oda juthatunk, ahol biztosítva látjuk magunkat s némi részben családunkat is a bizonytalan jövőben. Alig hiszem, hogy ne látna mindenki az eddigi szervezetlen korszakban élő kartársak, s azok családjának sokszor kétségbeéjtő helyzetét, melyen segíteni már nagyon sürgős volt.

Nagy hálával tartozunk először a magas koránynak, másodsorú gazdatiszti egyesületünknek azon fáradozásáért, mely által elérte azt az eredményt, mely megadja nekünk mezőgazdasággal foglalkozóknak az utat és módot arra, hogy miképp lehet megszerezni magunknak a megélhetést arra az időre, amikor már munkaképtelenek leszünk. De nemcsak mi, hanem a kik nyomdokainkat követik, a kik még nagyobb mértékben élvezik ezen intézmény gyümölcsét, le róhatatlan hálával fognak tartozni az egyesületnek és vezetőségének.

Adja isten, hogy egyesületünket a közügyek felvirágztatásában tett fáradozásaiért, eredményteljes siker babékoszortója díszítse, ami erőt és kitartást adjon a további munkára.

Nagy mulasztást követ el, sőt nem mondok nagyot, ha azt mondom, hogy *vétkezik mindazon kartárs, a ki nem siet megragadni az alkalmat, mely az oly régóta várt célhoz vezet.*

Én ezennel felkérem az igen tisztelt titkári hivatalt, lenne oly szives és rendeljen meg, illetőleg eszközölje ki nekem azt, hogy az országos gazdasági munkás- és cselédszolgálati pénztárba felvétessem és onnan 10 drb. könyvet kaphassak »nyugdíj, baleset és haláleset biztosítás« végett. Mivel 46 éves vagyok, az útatás értelmében mellékelve küldöm a könyvekért járó 13 korona felvételi díjat. Ha felvételtem, úgy 10 évi tagsági díjat azonnal lefizetek, hogy ezáltal az ezzel járó jogok birtokában lehessenek.

1902. december 28.

K. R., gazdatiszt.

*

— **Az igazságügyminiszter a székelyekért.** A Székelyföld népére nézve egyik nyomoruságként szerepel a *rendezetlen telekkönyvi állapot*, ami nagyon megnehezíti, hogy a nép szorult helyzetében gyorsan juthasson kölcsönhöz, valamint az ingatlan forgalma sem nyughatik helyes alapokon. *Plósz Sándor* igazságügyminiszter ezeken a bajokon segítendő, a sz.-udvarhelyi kir. törvényszék egyik bíróját és telekkönyvvezetőjét kiküldötte, hogy szálljanak ki az egyes községekben és a helyszínen az ott talált adatok alapján igyekezzenek tisztába hozni a zavaros telekkönyveket. A miniszternek az a szándéka, hogy ha ez az eljárás kellő eredménnyel jár, — az összes székely megyékbe küldjön ki ilyen bizottságokat. Az igazságügyminiszternek ez újabb intézkedése is bizonyossága annak a figyelemnek és jóakarotnak, melylyel a kormány a székelység támogatása és erősítése iránt viseltetik.

— **A borvizsgáló bizottság.** A földművelésügyi miniszter a mesterséges borok készítésének és forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1893. XXIII. t.-cikk 11. §-a alapján alakított állandó borvizsgáló szakértő bizottságok tagjaivá az 1903. évre a következőket nevezte ki, u. m.: a *budapesti borvizsgáló bizottságba*: *Agoston József* kir. tanácsos, földbirtokost, *Forster Géza*t, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóját, *Görgey Gyula* cs. és kir. kamarás, tállyai földbirtokost, *Hertelendy Ferenc* földbirtokos, országgyűlési képviselőt és *Lindmayer Ferenc* székesfővárosi törvényhatósági bizottsági tagot; a *kolozsvári borvizsgáló bizottságba* pedig: báró *Fósika Gábor* cs. és kir. kamarás, földbirtokost dr. *Szentkirályi Ákos* gazdasági tanintézeti igazgatót, *Tokaji László*t, az Erdélyi Gazdasági Egyesület titkárát, *Weisz József*et, az Erdélyi Pinceegylet igazgatóját és hr. *Wildburg Aladár* cs. és kir. kamarás, földbirtokost.

— **A mezőgazdasági vegyvizsgáló-tanács.** A földművelésügyi miniszter, a mezőgazdasági termények, termékek és cikkek hamisításának tilalmazásáról szóló 1895. XLVI. t.-cikk végrehajtása tárgyában kiadott rendelet értelmében szervezett állandó felülbíró tanács elnökévé *Tormay Béla* miniszteri tanácsost, tagjává *Chyzer Kornél* dr. miniszteri tanácsost, *Wartha Vince* dr. miniszteri tanácsos, műegyetemi ny. r. tanárt, *Liebermann Leó* dr. kir. tanácsos, egyetemi ny. r. tanárt, *Mágócsy-Dietz Sándor* dr. egyetemi ny. r. tanárt, *Tangl Ferenc* állatorvosi főiskolai ny. r. tanárt, *Dégen Árpád* dr. egyetemi magántanárt, a budapesti vetőmagvizsgáló-állomás vezetőjét, *Bittó Béla* dr. szabadalmi bír., egyetemi magántanárt, továbbá *Gerster Miklós* kir. iparfelügyelőt, mint a kereskedelemügyi miniszter szakközegét és *Szilassy Zoltán* az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkárát, mint gazdasági szakközeget, három év tartamára kinevezte.

— **Háziipari tanfolyamok Kolozsvár-megyében.** Az Erdélyi Gazdasági Egylet a földművelésügyi miniszter anyagi támogatásával az idei télen 6 háziipari tanfolyamot rendez, melyekből 2 már be van állítva és működik. *Magyar-Fodorházán* múlt évi december 29-én nyílt meg a kosárfonó tanfolyam a község kívánságára, 30 tanulóval, akik máris szépen haladnak a kosárfonás mesterségében. *Kidé-ben* pedig 20 legényember január 6-ika óta tanulja az azon erdővidékeken annyira alkalmas faragó-kerekes mesterséget. A jövő héten Alsó-Szováton és Jegenyében, továbbá Bogártelkén és Kis-Fülpösön, vagy Tancson létesülnek a tanfolyamok.

— **A lóhermagtisztítás időszaka.** Az idei lóhermagtisztítás kései kibon-

takozása s a szokatlan jellegű áralakulása a lóhermagtermelő gazdák részére kiválóan szükségessé teszi azt, hogy lóhere és lucernamagjukat arankamentesítsék és ólomzáróltassák. Az Erdélyi Gazdasági Egylet heremagtisztító raktára a kolozsvári magvizsgáló állomással kapcsolatban megkezdte már az idén is működését s hogy fönnakadás és késedelem ne legyen, jó lesz, ha a gazdák minél előbb beküldik tisztítandó és ólomzárólandó heremagvaikat. Cim: „Az Erdélyi Gazdasági Egylet heremagtisztító raktára, Kolozsvár (Áruraktár).“ Az ólomzáróltás végett beküldött mag métermázsájának tisztítási költsége = 5 K. Szabályzatot kívánatra küld az E. G. E. titkári hivatala, vagy az Áruraktár.

— **450 cseléd és munkás kitüntetése.** *Darányi* földművelésügyi miniszter ez évben az ország minden vármegyéjéből ismét 450 hű cselédnek és odaadó munkásnak küldet kitüntető oklevelet és őket egyenkint 100, illetve 50 korona jutalomban részesíti. Vannak a kitüntetett munkások és cselédek között olyanok, a kik egy gazdánál negyven, ötven esztendőig szolgáltak s jó- és balszerencse között hűségben kitartva, csak a kenyéradó gazdájuk gabonájában fogott rendet a kaszájuk. A kitüntetetteknek küldött oklevelek díszesek, keretbe vannak foglalva, az oklevél, a miniszter sajátkezü aláírásával, az illetők érdemeit és a miniszter elismerését foglalja magában. Az oklevelek szétküldésével egyidejűleg *Darányi* földművelésügyi miniszter leiratban hívta föl a vármegyei hatóságokat és a gazdasági egyleteket, hogy az átadás alkalmát tegyék ünneppé. Legyen ez valóban a munkásnép ünnepe, a társadalom minden osztálya vegyen abban részt. főleg a birtokos osztály, hadd lássa a munkásnép, hogy a munkaadó nemcsak a munkásnak szolgálatára reflektál, de meleg érdeklődésével és rokonszenvével ott van, midőn a munkásosztály ünnepe rendez. Legyen az átadás valóban a szeretet ünnepe és szolgálja a társadalmi pacifikációt az igaz érdem elismerésének napja.

— **Fölvívás.** *Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület tisztelettel kéri föl tagjait, hogy az 1902. évről esetleg hátralékos és az 1903. évre szóló tagsági díjaikat e hónap folyamán fizessék be az egyesület pénztárához, Kolozsvár, Erdélyi Bank.*

— **Magyar szarvasmarha Romániában.** A román közigazdasági miniszter a románországi szarvasmarhatenyésztés javítására új intézkedéseket kíván most életbeléptetni, miután a múlt év elején kísérlet tételét Magyarországon a székely-kereszturi kiállítás alkalmával magyar-erdélyi fajú bikákat községi célokra venni, azonban csak négy vásároltatott az illető kiküldött által, határozatba ment, hogy a köztenyésztésnél csakis moldvai fajú bikák fognak használtatni, azaz a magyarral egy törzshöz tartozó Moldvában tenyésztett fajból. E célból felhívás intéztetett az ország összes tenyésztőire, hogy a nálók eladásra felállított tenyészbikákat a miniszteriumnak jelentsék be, Ezen felhívás úgyszólván semmi eredményre sem vezetett, mert azon nem nagyszámú tenyésztő, ki az országban van, bika-eladásra eddig alkalom nem lévén, nem tenyésztett bikákat eladási célból. Ezért elhatározta a miniszterium, hogy studinai és lazai mintagazdaságain, egyelőre csak az elsőt, mely az ország nyugati részében, az úgynevezett Kis Oláhországban van, az ország jobb tenyészeteiből összevásárolt tehennel egy törzsgulyát fog felállítani, melynek célja lenne a köztenyésztés részére moldvai fajú bikákat nevelni és egyúttal a moldvai fajt helyes tenyésztés által javítani, tehát a mezőhegyesi magyar törzsgulyánál követett eljárást utánozni. E célra összevásároltatott

eddig egyelőre mintegy 50 darab tehén. Azonkívül az 1900-ban Mezőhegyesen vett üszök és üszörjük s azok ivadékai is Studinán tartatván, kísérletek fognak tétetni a magyar és moldvai fajnak a keresztezésével is.

— **Oszták agráriusok követelése.** A múlt hó 14-én Csehország német agráriusai nagy vándorgyűlést tartottak, melyen sok irányban ugyan tuzott, több irányban azonban érdekes határozatokat hoztak az összegyűlt gazdák.

Igy a földmivelségi költségvetésnél sajnálatát fejezte ki a nagygyűlés, hogy a mezőgazdaság nagy insége és számos régi, jogos kívánsága dacára is a költségvetésbe csak olyan alacsony összeg állított be ezúttal is, mely a mezőgazdaságnak ezen életbevágó kívánságait megint nem képes teljesíteni.

A komlótermelés érdekében többek közt a tisztességtelen kereskedelem elnyomását, a komló származási helyének a kereskedelemben való pontos megjelölését, a komlótermelés érdekeinek a vámszerződésekben való figyelembevételét, komló termelő és értékesítő szövetkezetek állami támogatását, kísérleti telepek és állomások fölállítását kívánták.

Az állattenyésztést illetőleg Magyarország, Galicia és Szerbia fertőzött területeinek teljes elzárását, az állategészségügyi rendszabályoknak szigorú keresztülvitelét és a szerb kereskedelmi szerződés haladéktalan fölmondását követelik.

Ezeket kívül aztán követeli még a nagygyűlés:

1. A védővámokat a mezőgazdaság jövedelmezőségének emelésére.

2. A Magyarországgal való vámközösség megszüntetését és külön vámsorompók fölállítását.

3. A földzetlen határidőzlet teljes eltörlését.

4. Az adórendszer újjászervezését.

5. A mezőgazdasági szövetkezeti és tanügy fejlesztését.

6. A földmivelségi minisztérium újjalakítását alkalmas szakerek bevonásával és a mezőgazdaság ügye iránt melegen érző, szakértő miniszterrel.

Nem kívánjuk az oszták agráriusoknak, hogy mindaz, amit kívánnak, sikerüljön; mert bizony az oszták bannák meg.

— **Állattenyésztésünk veszedelme.** A német új vámtarifa a törvénynyé válás útján átugrotta immár a legnagyobb akadályt, melyet a szociálisták útjába gördítettek. A többségi erőszak leküzdte a parlamenti kisebbség erőszakát: az obstrukciót és az új vámtarifa kétségtelenül életbe fog lépni. A magas védővámok legnagyobb veszedelme reánk nézve abban rejlik, hogy állatkivitelünket, melynek közvetve eddig Németország volt a legnagyobb levezető csatornája, óriás mértékben meg fogják bénítani. Bár közvetlen kivitelünk Németországba nem is volt döntő hatással a magyar állattenyésztésre, mégis nagyon érint bennünket a német vámvédelem exorbitansul magas volta. Magyarország ugyanis Ausztriába exportál óriási mennyiségű állatot, de ez a behozatal Ausztriára nézve csak azért válik szükségessé, mivel Ausztria viszont a maga állattenyésztésének tetemes kontingensét Németországba exportálja s így az oszták belső fogyasztásban igen nagy hiány támad, melyet eddig a mi állattenyésztésünk fedezett magyar állatok Ausztriába vitelével. Az oszták állatkivitel Németországba azonban csak lehetetlenné van téve az új német vámtarifa által, amit egy pillantás az új vámtételekre nyomban be fog igazolni. A jelenlegi német vám bikákra 9, növendék marhára 5, borjúkra 3, ökrökre pedig 25-50 márka darabonként. Az imént elfogadott vámtarifa ezzel szemben a marhák métermázsája után különbség nélkül 19 márka vámot szab meg. E súlyvám az eddigi darabvámval szemben óriási többletet jelent, mivel például hat métermázsas súlyú ökör után, melyre eddig a vám 25-50 márka volt, a jövőben 108 márka

lesz a vám. Minthogy azonban Németországba kizárólag 7—800 kilogrammnyi hizott marhát exportálnak, a jövőben vámtéher 126—144 márkára rug. Mig eddig az oszták-magyar monarchiából exportált marha átlagos értéke 425 márka volt, az új vámtéher az érték eddigi 6%-áról 30, de sőt 34%-ára fog felszökni. Ebből szembeszökő, hogy az új német állattenyésztés ügyszólván tiltóvám hatását fogja gyakorolni, s a németországi állattenyésztés fellendülését nagy mértékben elő fogja segíteni az oszták és a magyar állattenyésztés rovására. Nincs ugyan kizárva, hogy Németország belső fogyasztásának kielégítésére a jövőben is reá lesz utalva az állatbehozatalra. Ámde még ebben a reánk nézve legkedvezőbb esetben is nagyon kérdéses, vajjon a magas vámot sikerül-e majd a német fogyasztóra áthárítani, avagy pedig a külföldi exportőr logja-e majd viselni. Hogy állattenyésztésünk tehát mily kétes jövőnek néz elébe az exorbitans német vámvédelem következtében, azt már ma is könnyen átláthatjuk.

— **Termőfölddé varázsoltsivatag.** Érdekes felolvasást tartott a napokban Cholnoky Jenő egyetemi magántanár a Magyar Földtani Társulatban A deliblati homokpusztáról tartott előadást. Ez a sajátságos homokpuszta egy darab sivatag Magyarország területén. Homokja régi tengeri homok, amelyet az Alduna völgyén feltörő Kossava-szél támadott meg és fujta kisebb-nagyobb buckákba. Jelenleg az egész kopár homokterület ügyszólván teljesen meg van kötve, sőt Darányi földmivelségi miniszter működése következtében már szőlőművelés kezdődik és falvak épülnek a mély forrasú kutak környékén. Egy-két év és a magyarországi homoksivatag eltűnik s helyét virányos szőlők és új falvak foglalják el.

— **A földbirtok tehermentesítése.** A porosz földmivelségi miniszter 1902. május 30-án rendeletet adott ki a tulajdosan eladódott mezőgazdasági birtokok tehermentesítésére teendő intézkedések tárgyában. A porosz mezőgazdasági kamarák által e célból kiküldött bizottság most beható tárgyalások alá vonta ezt a miniszteri rendeletet és a következő határozatokat hozta:

1. Az államnak legkiválóbb érdeke van a tehermentesítésben; ennélfogva az állam kötelezve is van arra, hogy utat nyisson a tehermentesítés kivitelének és hogy rendelkezésre bocsássa az erre szükséges eszközöket. A mezőgazdasági kamarák hajlandók arra, hogy a tehermentesítés munkáját előmozdítsák és tettel és tanácsal támogassák.

2. mint kiegészítő kezesek tekintetbe jönnek: a) A testülettel szervezett mezőgazdaság (mezőgazdasági kamarák). b) Más provinciális testületek.

3. A kamarák azt a várakozásukat fejezik ki, hogy a közhasznú hitelintézetek a tehermentesítés munkájának keresztülvitelét ingyenesen fogják elvállalni.

4. A tehermentesítés munkáját nem szabad meghatározott időbeli korlátokhoz kötni.

5. A megterhelési értékhatár megállapítása nélkül nem lehet boldogulni. Ugy ebben a tekintetben azonban, valamint a tehermentesítés teljes szervezete és keresztülvitelében minden tartománynak lehetőleg szabad mozgást kell engedni.

6. A tehermentesítési akció tárgyát képezendő másodhelyű terhek magassága felől a tehermentesítésre alkotandó hivatalok fognak határozni, esetleg a mezőgazdasági kamarák bevonásával.

7. Az adós által befizetett tőketörlesztési részletek fölötti rendelkezési jog korlátozás legalább is a tehermentesítési eljárás időtartamára előfeltétele a tehermentesítésnek. A korlátozás azonban a megváltott másodhelyű terhek teljes törlesztése után megszűnik.

8. A talajjavítási hitel igénybevételének nem lesz akadálya.

9. A jelzálog törlesztési biztosításának olve a tehermentesítés kérdésében szintén te kintetbe veendő.

— **A „Gazdák Biztosító Szövetkezet”-nél** 157,584 korona értékben biztosított magyar királyi kincstár tulajdonát képező bábolnai gazdasághoz tartozó gőzmalom 1902. december 10-én kigyulladt és a kazán és a gépház kivételével, készleteivel és berendezésével együtt elégett. A „Gazdák Biztosító Szövetkezet” ezen tűzkárt a biztosított kincstár képviselőivel egyetértőleg rendezte és a kincstár kártérítési igényeit már ki is elégítette.

Erdélyrészi piaci ár- és terméstudósítások.

(A beküldött külföldi tudósítások nyomán összeállította: az Erdélyi Kereskedelmi Társaság.)

Gyulafehérvár, (jan. 3.) *Gabonaárak:* buza I. r. q. 15 k. 20 f., II. r. q. 14 k. 40 f., rozs q. 12 k., árpa q. 9 k., zab q. 11 k., tengeri I. r. q. 10 k. 80 f., II. r. q. 10 k. *Hüvelyesek, főzelékek stb. ára:* fehér paszuly lv. 4. 80 f., sárgarépa lv. 80 f., burgonya lv. 90 f., hagyma koszorunként 50 f., káposzta 100 drb 3-4 k., *tej, tojás, zsir:* sajt köz. 1 kg 1 k. 40 f., vaj 1 kg. 1 k. 90 f., tojás 3 drb 20 fillér, *takarmány és alom:* réti széna szekerenként 14 k., ősi szalma szek.-ként 5 k., mesterséges széna szek.-ként 15 k.

Zilah, (jan. 3.) *Gabonaárak:* buza I. r. q. 14 k. 40 f., II. r. q. 12 k. 80 f., rozs q. 9 k. 80 f., árpa q. 9 k., zab q. 6 k. 40 f., tengeri I. r. q. 10 k. 20 f., II. r. q. 10 k. *Hüvelyesek, főzelékek stb.:* fehér paszuly lv. 4 k. 80 f., burgonya lv. 80 f., sárgarépa (murok) lv. 90 f., hagyma koszorunként 30 f., káposzta 100 drb 2-4 kor. *Tej, tojás, zsir:* tehéntej 1 l. 24 f., juhturó köz. 1 kg. 1 k. 10 f., juhsajt köz. 1 kg. 1 k. 40 f., vaj 1 kg 1 k. 90 f., tolas 2 drb 20 fillér.

Kolozsvár, (jan. 8.) *Gabonaárak:* buza I. r. q. 7 k. 80 f., II. r. q. 7 k. 20 f., rozs I. r. q. 5. 80 f., II. r. q. 5 k. 60 f., tengeri I. r. q. 5 k. 80 f., II. r. q. 5 k. 50 f., zab I. r. q. 5 k. 30 f., II. r. q. 5 k. 10 f. *Hüvelyesek, főzelékek stb.:* rizs kg. 36 f., gyöngykása kg. 34 f., hórso kg. 38 f., lencse 46 f., paszuly kg. 20 f., köles kg. 30 f., burgonya hl 9 k., hagyma kg. 22 f., bors kg. 2 k., fohagyma kg. 32 f. *Tej, tojás, zsir:* disznózsir kg. 1 k. 68 f. *Takarmány és alom:* alomszalma —.—, zsupszalma q. 4 k. 60 f.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLozsvÁRTT
Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olcsó jelzálog és váltókölesönöket nyújt é **BETÉTRE 5 SZÁZALEK KAMATOT AD**

A

Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviselősege Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)
Az intézet alapitókéje 40 millió korona.

4%-os és 4½%-os
Záloglevélkölcsönöket
nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: **50 évi törlesztéssel 4-95 százalék.**
nagyobb városokban fekvő házakra 4½% évi törlesztéssel 5-25 százaléknál évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4½%-os záloglevélkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-35 százalék és nagyobb városokban fekvő házakra 4½% évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve **az Erdélyi Gazdasági Egylet** bizalmi férfiai adnak véleményét. (1.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4½%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyeresémenykötvények

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:
Felelős szerkesztő és kiadó:
TOKAJI LÁSZLÓ.
Társzerkesztő:
JAKAB LÁSZLÓ.
Segédszerkesztő:
ÉBER ERNŐ.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

Gazdák figyelmébe.

A közeledő idény beálltával van szerencsénk a t. cz. gazdaközönség becses figyelmét felhívni, hogy lóhere és luczerna magvakat: lóheréből tisztán háromszéki, elsőrendű, luczernából is a legjobb minőségűeket arankamentesítve, ólomzáróva árusítunk.

Ezen kívül foglalkozunk répamagvak eladásával, melyek ugyancsak az eredeti legjobb forrásokból származottak.

A midőn becses megrendeléseiket kérjük, egyben tudatjuk, hogy kívánatra mintával szolgálunk és az árakat esetről-esetre tudatjuk.

ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET
védnöksége alatt álló
ERDELYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG.

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Petőfi-utca 7. sz., emelet.

Előre fizetendő
KIS HIRDETESEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz-levélbélyeg mellékelteik.

Ezen rovatban minden 20 □ cm, vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér, vagy minden □ cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik.

Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület hirdetései:

Allást keresők:

1. Okleveles gazdatiszt 12 évi gyakorlati működéssel, aki a gazdasági üzem minden ágában, különösen pedig az állattenyésztésben kiválóan jártas, megfelelő kezelőtisztai állást keres.

2. 36 éves nőtlen, jelenleg 1000 holdas gazdaságot önállóan kezelő, az algyógyi földműves iskolát jeles sikerrel végzett gazdatiszt, akinek 6 évi gyakorlata van és a gazdaság minden ágában jártas, nősülési okból azonnali belépésre megfelelő állást keres.

3. 12 évi gyakorlattal bíró gazdatiszt, alkalmas kezelőtisztai állást keres. — Szükség esetén mindjárt betöltheti az állást.

4. Okleveles gazdatiszt, több évi gyakorlattal, kitűnő bizonyítványokkal, huzamosabb idő óta önálló kezelő, gazdatiszti állást keres.

5. Nagyobb gazdaságban több éven át, mint önálló kezelő működött, okleveles gazdatiszt, önálló kezelőtisztai állást keres.

6. Allást keres több évi gyakorlattal bíró, 30 éves, református vallású nőtlen gazdatiszt, ki jelenleg is egy nagyobb uradalomban van, mint gazd. ispán alkalmazva. Állását önállósítás szempontjából hagyja oda. Jó bizonyítványokkal rendelkezik.

7. Gazdatiszti állást keres azonnali belépésre 13 évi gazdasági gyakorlattal bíró, eddig nagyobb birtokokon önállóan működött gazdatiszt, kinek bizonyítványait betekintésre rendelkezésre bocsátja kívánatra a titkári hivatal.

8. Okleveles gazdatiszt jeles bizonyítvánnyal 14 évi gyakorlattal kezelőtisztai állást keres, állást elfoglalhatja bármikor,

9. Gazdatiszti állást keres 24 évi gyakorlattal bíró 43 éves egyén, aki jelenleg is egy 3000 holdas birtok bérlelője.

A fősorolt álláskeresőket illető megkeresésekre készségesen ad — előzetesen megszerzett tudakozódások alapján — felvilágosítást, az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület titkári hivatala (Kolozsvárt, Petőfi-utca 7.)

Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület felhívja tagjainak figyelmét azokra az alább felsorolt kedvezményekre, melyeket egyes lapok, cégek és intézetek a tagoknak és az egyesületnek nyújtanak.

I. Lapok:

„Ujság“ Politikai napilap. Megjelenik Kolozsvárt. Előfizetési ára egy évre 24 kor. Tagjainknak 20 kor.

„Egyetértés.“ Politikai napilap. Megjelenik Budapesten. Előfizetési ár tagoknak 40 k. helyett 28 k.

„Magyar Hírlap“ Pol. napilap, megjelenik Budapesten, 28 k. előfizetési árból 10 %-ot ajánl az egyesület részére.

„Pesti Napló.“ Pol. napilap, megjelenik Budapesten. Előfizetési ár tagoknak 28 k. helyett 24 k.

„Vasárnapi Ujság“ képes hetilap, megjelenik Budapesten. Előfizetési árból 10% kedvezmény a tagoknak.

„Budapest“ képes politikai napilap, megjelenik Budapesten. Előfizetési ára tagoknak 24 k. helyett 18 kor.

„Ústőkös“ képes élel. napilap. Megjelenik Budapesten. Előfizetési ára tagoknak 16 k. helyett 12 k.

„Magyar Bazar“ divatlap, megjelenik Budapesten, előfizetési ára tagoknak 24 k.

A kedvezményt adó lapokra a tagok kedvezményes áron a titkári hivatal útján fizethetnek elő.

II. Cégek:

Első Magyar Általános Biztosító Társaság a bevallási díjösszeg után 5% -ot a tűz-, 4% -ot a jégbiztosításnál az egyesület javára ad a tagok által eszközölt biztosításoknál.

Calderoni és Tsa Bpest, váci-utca 30. Optikai tárgyak, szemüvegek, stb. Árjegyzéki árból tagoknak 10%.

Groág Lipót és Fia Budapest, Váci-körút 43. uri és női fehérnemű kereskedése tagoknak 10%.

Glass és Tsa Budapest, Múzeum-körút 5. Uri divatárú kereskedés, tagoknak 5%.

Elsinger M. és Fia Budapest, Mária-Valéria-utca 10. tagoknak ad ponyvánál 10%, zsákoknál 3%.

Brunner Testvérek lámpaárú gyár, Budapest, Koronaherceg-utca 3. Tagoknak 10%.

Dona Döme és Tsa papírkereskedés, Budapest, régi posta-utca 6. Tagoknak 5%.

Alkalmazást keresők

32 éves nős gazdatiszt, jó bizonyítvánnyal rendelkező, ki több évig egy nagyobb gazdaságot önállóan kezelt,

önálló gazdatiszti állást keres, bármikor elfoglalhatja.

Czím a kiadóban. (971.)

Gépész-kovács, megfelelő képzettséggel, jelenleg is egy nagyobb uradalomba van alkalmazva, több év óta, állást keres, január 1-je esetleg későbbi belépéssel.

Czím: Bartha Pál, gépész-kovács Kükü lövár. 966.)

Ügyes főkertész

a ki a kertészet összes ágazataiban jártas s úgy a korai konyha kertészetben Gomba Spárga, Annász, Gyümölcsfák Rózsa tenyésztésben, valamint a virág és szőnyeg kertészetben sok évi gyakorlattal bír, azonkívül ügyes esokorkötő, állást keres azonnali nagyobb uraságnál, vagy mint vezető nagyobb haszonkertészethez felvétel ajánlkozik. Szíves ajánlatok alulírott címére kérhetnek, a ki az utiköltségek megtérítése esetén kívánatra személyesen is jelenkezik, Paradelszer István főkertész Budapest, Kelenföld, Hunyadi János forrás. 978.

Ispáni, magtár kezelői, vagy nagyobb tehenészetbe felügyelői állást keres egy 35 éves, több évekről szóló kitűnő bizonyítványokkal rendelkező, szerény igényű, strapához szokott nőtlen egyén, a magyar anyanyelvén kívül beszél románul és keveset tótul. — Czím e lap kiadóhivatalában. 974.

Különlék.

400—600 holdas birtokot jó lakással és gazdasági épületekkel keresek bérbé; azonnali vagy Szt.-György napi átvételre. Czíme a kiadóhivatalba. 977.

Hantz Sándor könyvkötő.

Ezelőtt Hantz György társa Kolozsvárt, Mátyás király-tér 9. szám.

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmuló ízléssel tartósan és olcsó árért készítek. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek. (555)

A címre kérem vigyázni.

Eladó birtok!

Székelyföld legszebb helyén, városok és vasút mellett, egy 150 holdas első osztályu birtok, úri lakással együtt eladó.

Bővebbet a kiadóhivatal levélileg is tudat. 915.

B. Bak Lajos

Ócsász. és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szalítója és az aranykoronás kereszt birtokosa

műbutor- és épületasztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt.

Alapított 1869-ben. (845.)

Budapest, 1902. két I-ső díj Általánosan elismert gyorsfejlődésű elsőrendű 2—3 éves

magyar tenyész-bikák

500 kor.-tól 1500 koronáig.

— Kaphatók: — Gr. Teleki Arvéd úr drasztól urad. intőzőségénél Ugyanott kapható: koránérő, bőtermő, súlyos, fehér

Duppai zab, Ló-bab, Tavasi bükköny, Prairie tengeri, Székely tengeri

100 kgtól kezdve á 16 kor. Szállítunk a teljes vételár és a zsákok vétele után ab KONCZA.

970.

Jutányosan eladók: — Százados marhamérlegek,

1500 klg. hordképességű erős vaskorlattal 2 1/2 méter hosszú, 1 1/2 m. széles;

— Szekér hidmérlegek,

4000 és 3000 kg. horderejű százados, toló súlyllyal 4 méter hosszú, 2 méter széles.

Becserélek:

ócska marhamázsákat új marhamérlegekre. Minden mérleg törvényesen hitelesítő évi jókarban tartás mellett. (947)

DÉNES MANÓ mérlegműszerész, BUDAPEST, VII., Dohány-utca 78.

Simonffy István

mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntődéje Kolozsvárt, Kultorda-u. 48. szám. Telefon 85. sz. Kívánatra árjegyzék és költségszámítás bérmentve küldetik. (464.)

Katholikus Ön?

és nincsen még Szentírás a házában? — Tessék a Verses Szentírást megvenni, a mely 4 kötetből áll és 9 K. 60 f.-ért kapható a Verses Szentírás kiadóhivatalában Egerben — Ugyanaz kapható nagyobb kiadásban, egy kötetben, ára 10 K. 40 f. 949.

Cicbéket
mindennemű nyomtatványhoz
szép és tisztá kivitelben
pontosan és olcsón
Fischer's
Budapest
100 kgtól kezdve á 16 kor.
Szállítunk a teljes vételár
és a zsákok vétele után
ab KONCZA.

Nagy képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB
JÓZSEF, GOLDZIHNER IGNÁC, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti: (156)

MARCZALI HENRIK.

Mintegy 2500 szövegképpel, 500 műemlékkel, 60 színes műlappal, 50 történeti térképpel, 8500 szövegoldallal.

Megjelenik tizenkét kötetben

famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára

rendkívüli diszes félbőr-kötésben, bőrháttal és vászontáblával

8 frt.

Minden négy hóban egy-egy kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes kiadásban is 240 füzetben.

Több füzet semmiképp sem lesz.

Hetenkint egy füzet fog közrebocsáttatni.

Egy-egy füzet ára: 30 kr.

A füzetes kiadásban diszes bekötési táblák szállítatnak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető

a) Füzetes kiadásban hetenkénti 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvárusnál.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával;
a) kötetenkint utánvétellel bérmentve,
b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

A rendelések helyi könyvkereskedőkhöz vagy alóli kiadókhöz intézendők.

Tájékoztató képes prospektust

vagy mutatványfüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala:

BUDAPEST, VIII., Ühői-ut 18. szám.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténeti mű jelenik meg magyar nyelven. Tervében, céljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás.

A magyar tudomány nyujta a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet.

Nemzeti művelődésünkre fontos mozzanat ez.

Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolatok lesznek. Képes mellékletei, történeti térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásmásokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített historiai muzeumot nyujtanak az előfizetőnek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műrekekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értéket adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltjének tanítója, barátja, tanácsadója, minden uri háznak ékessége legyen. A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat,

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek,

irodalmi intézet részvénytársaság

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

Már 25 éve küldöm szét az 1900. évi párisi világkiállitáson Grand Prix-vel kitüntetett

Eredeti Hanna

Vető árpámat.

Czimem: (968)

Vodicka F. földbirtokos
Smrztitz, (Hanna)

Morvaország.

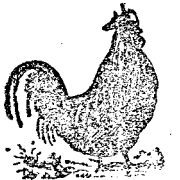
Minták ingyen és bérmentve.

Kurczk és Vasa

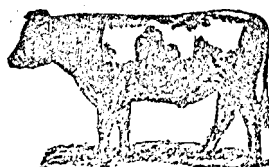
Photozinkografiai műintézete készíti a legjobb Clichéket minden műnyomatványhoz

Budapest, VIII. Szentkirályi-utca-13 (955.)

4 törzs
Plymouth
Rock
tyuk

eladó.
Áruk 50 korona.
Cim a kiadóhivatalban.
(1003.)

Simmenthali
üszök

megvételre kerestetnek (12-15 drb.)
Levélbeli ajánlatok a kiadóhivatalhoz kéretnek.
(1005.)